

บทที่ 5

สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังและความเป็นจริงในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุจากครอบครัว และเปรียบเทียบความคาดหวังและความเป็นจริงในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุจากครอบครัว

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปทุกคนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านม่วง หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 12 ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 145 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ 2 ชุด ชุดที่ 1 ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ความคาดหวังและความเป็นจริงในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุจากครอบครัว หาความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงความคาดหวังและความเป็นจริงในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุจากครอบครัว เท่ากับ 0.82 และ 0.85 ตามลำดับ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างตามแบบสัมภาษณ์ที่กำหนด วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป โดยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคาดหวังและความเป็นจริงในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคาดหวังและความเป็นจริงโดยใช้การทดสอบทีแบบกลุ่มตัวอย่างที่สัมพันธ์กัน (Pair t-test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 58.6 อายุระหว่าง 65-69 ปี ร้อยละ 31.0 ระดับการศึกษาประถมศึกษา ร้อยละ 85.5 สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 54.5 มีรายได้ร้อยละ 90.3 แหล่งที่มาของรายได้จากดอกเบี้ย ร้อยละ 62.6 จำนวนรายได้น้อยกว่า 500 บาทต่อเดือน ร้อยละ 35.1 ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบุตรและบุตรเป็นผู้ทำให้การดูแลสุขภาพในครอบครัว ร้อยละ 51.03 และ 59.31 ตามลำดับ

2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคาดหวังในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุจากครอบครัวโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 77.67 ($\bar{X} = 47.19$, $SD = 6.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความคาดหวังในการดูแลสุขภาพทางด้านร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 76.62

($\bar{X}$ = 45. SD = 5.44) ทางด้านจิตสังคม คิดเป็นร้อยละ 78.65 ($\bar{X}$ = 47.19 SD = 6.30) ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนความเป็นจริงในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุจากครอบครัวโดยรวม คิดเป็นร้อยละ 72.39 ($\bar{X}$ = 86.67 SD = 10.96) โดยคะแนนความเป็นจริงในการดูแลสุขภาพทางด้านร่างกายคิดเป็นร้อยละ 71.10 ($\bar{X}$ = 42.66, SD = 5.58) ทางด้านจิตสังคม คิดเป็นร้อยละ 73.28 ($\bar{X}$ = 43.97, SD = 6.66)

เมื่อพิจารณาความคาดหวังและความเป็นจริงในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุจากครอบครัวเป็นรายข้อ พบว่า ความคาดหวังในการดูแลสุขภาพทางด้านร่างกายส่วนใหญ่อยู่ในระดับ "มาก" ส่วนระดับของความเป็นจริงส่วนใหญ่อยู่ในระดับ "ปานกลาง" โดยผู้สูงอายุคาดหวังที่จะให้สมาชิกในครอบครัวจัดหาน้ำสะอาดให้มากที่สุด และความเป็นจริงสมาชิกในครอบครัวได้จัดหาน้ำสะอาดมาให้ผู้สูงอายุมากที่สุดเช่นกัน ส่วนความคาดหวังและความเป็นจริงในการดูแลสุขภาพทางด้านจิตสังคมส่วนใหญ่อยู่ในระดับ "ปานกลาง" โดยผู้สูงอายุคาดหวังให้สมาชิกในครอบครัวเห็นว่าตนเองยังมีคุณค่าและมีประโยชน์สำหรับครอบครัวมากที่สุด ส่วนความเป็นจริงที่ได้รับ ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวแสดงความห่วงใยมากที่สุด

3. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคาดหวังในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุจากครอบครัวสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความเป็นจริงที่ผู้สูงอายุได้รับการดูแลสุขภาพจากครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (mean diff = 6.531, $P < .05$)

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 การนำผลการวิจัยไปใช้

5.2.1.1 จากผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุมีความคาดหวังที่จะได้รับการดูแลสุขภาพจากครอบครัวมากกว่าการดูแลที่ได้รับจริง ดังนั้นควรมีการสนับสนุนและกระตุ้นให้ครอบครัวได้ตระหนักถึงความรู้สึก ความต้องการด้านต่างๆของผู้สูงอายุ เพื่อจะได้ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

5.2.1.2 ความต้องการทางด้านจิตสังคมของผู้สูงอายุ แม้ครอบครัวจะต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ควรแนะนำให้ครอบครัวได้ถามทุกข์สุข แสดงความสนใจเอาใจใส่ผู้สูงอายุบ้าง และควรหาให้เพื่อนฝูงมาเยี่ยมเยียนเวลาที่ครอบครัวไม่อยู่ เพื่อที่จะได้ช่วยบรรเทาความต้องการทาง

ด้านจิตสังคมของผู้สูงอายุ

5.2.1.3 ครอบครัวควรมีบทบาทสำคัญในการดูแลผู้สูงอายุ ควรมีความเข้าใจในสภาพจิตใจของผู้สูงอายุ และควรอบรมสั่งสอน ชักเยื้อยาวชนให้มีความเคารพยกย่องผู้สูงอายุ เพราะบางครั้งการแสดงออกของเยื้อยวชนเป็นการทำลายสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ

5.2.1.4 ควรมีการจัดกิจกรรมสังคมเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ เช่น การจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และปรึกษาหารือกับเพื่อนฝูงบ้าง

5.2.2 การทาวิจัย

5.2.2.1 เปรียบเทียบความคาดหวังและความเป็นจริงในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุจากครอบครัว ในครอบครัวที่ทำงานนอกบ้านและในบ้าน

5.2.2.2 ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุ

5.2.2.3 ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังและความเป็นจริงในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ